

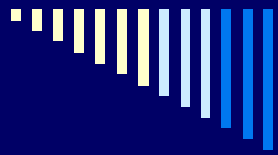

DOBÓR PRÓBY

Czyli kogo badać?

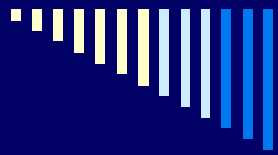

DZISIAJ

METODĄ PRACY Z TEKSTEM I INNYMI

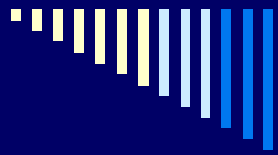
- Po co dobieramy próbę?
- Czym różni się próba od populacji?
- Na czym polega reprezentatywność statystyczna?
- Podstawowe zasady doboru próby reprezentatywnej statystycznie
- Jak można dobierać próby niereprezentatywne statystycznie?

NA WSTĘPIE

Czy wiarygodne są wyniki badań, w których o odpowiedź poproszono:

- Czytelników czasopisma X, którzy wypowiadali się odsyłając kartki z informacjami do czasopisma?
- Losowo wybranych z książki telefonicznej abonentów?
- Użytkowników portalu internetowego X?
- Ankieta typu pop-up na kilkudziesięciu stronach internetowych?

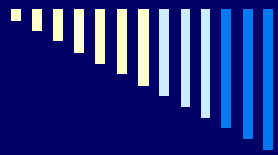
PO CO?

DOBÓR PRÓBY służy między innymi:

- Uzyskaniu reprezentatywności (statystycznej lub innego typu)
- Kontroli obciążeń próby

Czyli innymi słowy:

Uzyskiwaniu wyników, które mają
jakikolwiek sens.

DEFINICJE

POPULACJA

„Określony teoretycznie zbiór elementów badania”

POPULACJA BADANA

„Zbiór elementów, z którego próba jest faktycznie pobierana”

PRÓBA

Zbiór elementów, które zostają faktycznie poddane badaniu

OBCIĄŻENIE PRÓBY

„Wybrane elementy nie są typowe (...) dla szerszej populacji, z której zostały dobrane”

(Babbie 2003)

PODSTAWOWY PODZIAŁ

PRÓBA

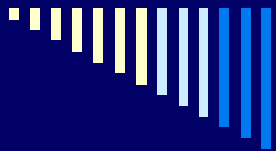
REPREZENTATYWNA:

- Daje podstawy do uogólniania na całą badaną populację
- Pozwala określić możliwy błąd przy uogólnianiu na populację
- Dobierana wg ściśle określonych zasad
- Zazwyczaj dość liczna

NIEREPREZENTATYWNA

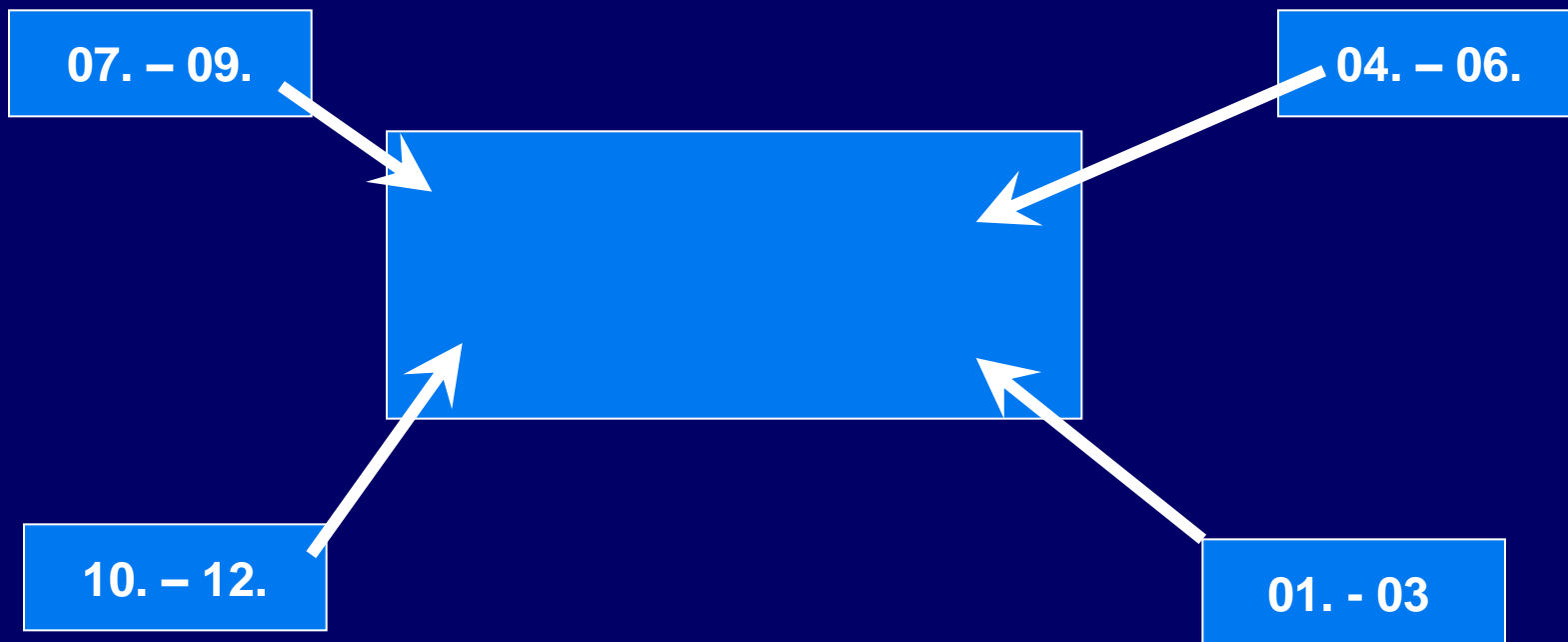
- Nie daje podstaw do statystycznych wnioskowań o populacji
- Pozwala sformułować przypuszczenia nt tendencji
- Zasady doboru nie są bardzo rygorystyczne
- Próba nie musi być bardzo liczna

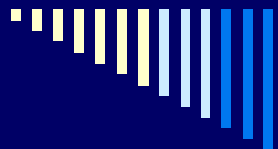
W obu przypadkach mówimy o reprezentatywności STATYSTYCZNEJ

PROSZĘ USIAŚĆ WG PONIŻSZEGO SCHEMATU 😊

Kryterium: Miesiąc urodzenia

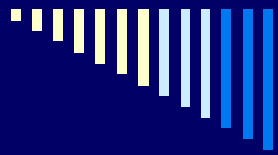

PRACA Z TEKSTEM

PROSZĘ UWAŻNIE PRZECZYTAĆ
OTRZYMANY TEKST.

NA JEGO PODSTAWIE PROSZĘ UŁOŻYĆ
TRZY WAŻNE PYTANIA (NT. DOBORU
PRÓBY), NA KTÓRE ODPOWIADA.

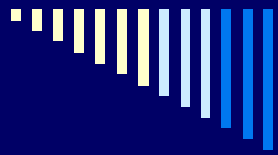
REPREZENTATYWNOŚĆ

ZALEŻY OD:

- wielkości próby
- sposobu jej doboru

Zakładanego błędu,
którego nie chcemy
przekroczyć

- zmiennych, które wpływają na zmienną badaną
- posiadanych informacji
- możliwości

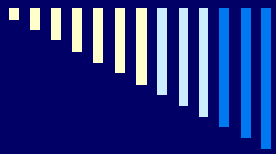
WIELKOŚĆ PRÓBY

- Kilka różnych wzorów
- Najbardziej uniwersalny (ale też wymagający największej próby)

$$N = u_{\alpha}^2 \frac{1}{4d^2}$$

U_{α} - stała wynikająca z założonego poziomu ufności (tak jak przy estymacji przedziałowej)

d – zakładany maksymalny błąd

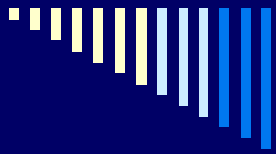

ĆWICZENIE

PROSZĘ W PARACH OBLICZYĆ WIELKOŚCI PRÓB DLA PODANYCH DANYCH.

PO OBLICZENIU PROSZĘ USTALIĆ KOLEJNOŚĆ PAR WG WIELKOŚCI PRÓBY.

$(1-\alpha)$	90%	95%	99%	99,9%
U_α	1,64	1,96	2,58	3,29

WNIOSKI

- Im mniejszy zakładany błąd TYM

większa próba

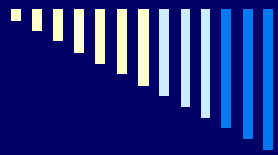
- Im wyższy poziom ufności TYM

większa próba

- Na zwiększenie próby bardziej wpływa

A) ZMNIEJSZANIE BŁĘDU

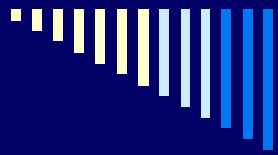
B) ZWIĘSZANIE POZIOMU UFNOŚCI

SPOSÓB DOBORU PRÓBY

- PROSTY DOBÓR LOSOWY
- DOBÓR SYSTEMATYCZNY
- DOBÓR WARSTWOWY
- DOBÓR KWOTOWY

**NIEDZBĘDNA DO KAŻDEGO Z TYCH
DOBORÓW JEST PEWNA WIEDZA O
POPULACJI**

JAKA WIEDZA?

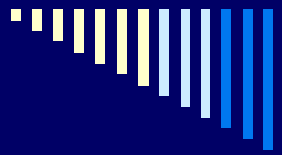
do każdego doboru losowego

OPERAT LOSOWANIA

„Lista lub quasi-lista elementów, z których losuje się próbę” (Babbie 2003)

do doboru warstwowego i kwotowego

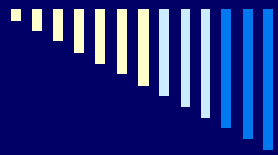
Widza na temat rozkładu zmiennych, które mają stanowić podstawę warstw

DOBÓR LOSOWY

DOBÓR LOSOWY:

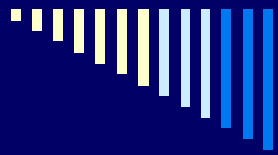
- Posiadamy operat losowania z ponumerowanymi elementami
- Na podstawie tabel liczb losowych wybieramy kolejne elementy
- Tak długo, aż uzyskamy pożądaną liczebność

DOBÓR SYSTEMATYCZNY

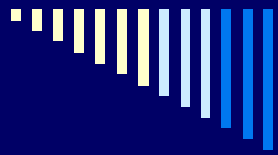
- Uproszczona forma doboru losowego
- Wybieramy co któryś element
- Interwał losowania uzyskujemy dzieląc wielkość populacji przez wielkość próby
- Element początkowy możemy wybrać na podstawie tabel liczb losowych

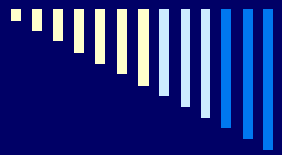
DOBÓR WARSTWOWY

- Stanowi uzupełnienie a nie alternatywę dla poprzednich
- Próba dzielona jest na podstawie wybranych zmiennych na warstwy
- Proporcje poszczególnych warstw są takie jak w populacji.
- Zmienne warstwujące – takie, o których przypuszczamy, że mają wpływ na badaną zmienną
- Następnie w warstwach dobór ma charakter losowy

DOBÓR KWOTOWY

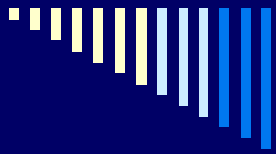
- Odmiana doboru warstwowego
- *Różnica:*
  - po wyznaczeniu warstw nie prowadzimy losowania, tylko kierujemy się zasadą dostępności
- Mniej reprezentatywna niż poprzednia

PRÓBA REPREZENTATYWNA

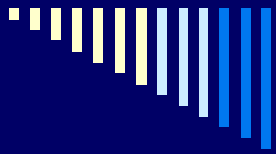
POWTÓRKA:

- POJĘCIE REPREZENTATYWNOŚCI.
- CO WPŁYWA NA REPREZENTATYWNOŚĆ
- PROSTY DOBÓR LOSOWY
- DOBÓR SYSTEMATYCZNY
- DOBÓR WARSTWOWY
- DOBÓR KWOTOWY

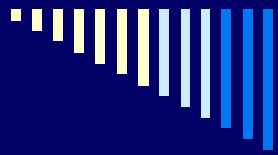
PRÓBA NIEREPREZENTATYWNA STATYSTYCZNIE

PROSZĘ PRZYGOTOWAĆ PREZENTACJĘ OTRZYMANEJ METODY DOBORU PRÓBY.

PREZENTACJA POWINNA UWZGLĘDNIAC:

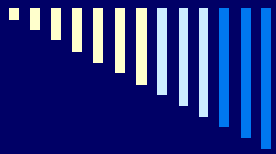
- Opis sposobu w jaki dobierana jest próba
- Jej zalety i wady, silne i słabe strony
- Przykłady tematów badań, w których taki dobór jest racjonalny:
  - 2 ogólne
  - 2 z zakresu językoznawstwa lub informacji naukowej

PRÓBA NIEREPREZENTATYWNA

SPOSOBY DOBORU:

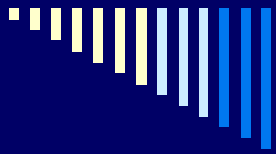
1. Próba okolicznościowa (dobór oparty na dostępności badanych)
2. Dobór celowy (arbitralny)
3. Metoda kuli śnieżnej
4. Dobór kwotowy
5. Dobór informatorów

DOBÓR KWOTOWY (WARSTWOWY)

TEMAT: Przenikanie grypsery do języka codziennego u byłych więźniów.

1. CO WPŁYWA? (i jest dla mnie ważne)
  1. Długość kary
  2. Powtarzalność kary
  3. Płeć
  4. Wykształcenie
  5. Wiek

DOBÓR KWOTOWY (WARSTWOWY)

2. JAKIE WARTOŚCI MAJĄ POSZCZEGÓLNE ZMIENNE?

Długość kary

- Do 1 miesiący
- 1 rok do 5 lat
- 5 lat i więcej

Powtarzalność kary

1. Powtarzalna
2. Niepowtarzalna

Powtarzalność kary

1. Powtarzalna
2. Niepowtarzalna

Płeć

1. Kobieta
2. Mężczyzna

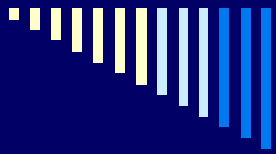
Wykształcenie

1. Podstawowe, gimnazjalne
2. Zawodowe
3. .....

Wiek

1. > 25
2. 26-40
3. ...

DOBÓR KWOTOWY (WARSTWOWY)

3. NAD KTÓRYMI Z TYCH ZMIENNYCH MOGĘ MIEĆ KONTROLĘ?

Długość kary

Wykształcenie

Powtarzalność kary

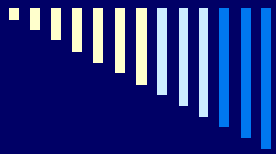
Wiek

Płeć

4. CZY REPREZENTATYWNOŚĆ MA BYĆ STATYSTYCZNA?

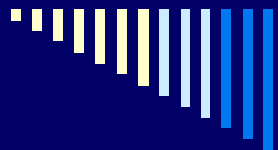
5. ILE OSÓB CHCĘ/ MAM MOŻLIWOŚĆ ZBADAĆ?

6. LISTA OSÓB (KOMBINACJI CECH)

DOBÓR KWOTOWY (WARSTWOWY)

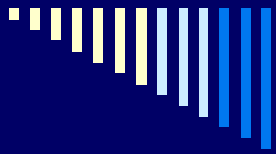
	PODST.; GIM.		ZAWOD		ŚREDNIE		WYŻSZE	
<25								
25-40								
41-55								
>56								

DOBÓR KWOTOWY (WARSTWOWY)

ĆWICZENIE:

PROSZĘ PRZYGOTOWAĆ „LISTĘ
OSÓB” DO PRÓBY
WARSTWOWEJ
DLA WYBRANEGO TEAMTU.

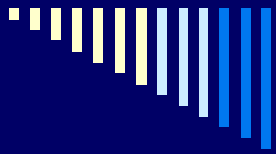
PRÓBA

REPREZENTATYWNA:

1. PROSTY DOBÓR
LOSOWY
2. DOBÓR
SYSTEMATYCZNY
3. DOBÓR
WARSTWOWY
4. DOBÓR KWOTOWY

NIEREPREZENTATYWNA:

1. Próba
okolicznościowa
2. Dobór celowy
Metoda kuli
śnieżnej
3. Dobór kwotowy
4. Dobór
informatorów

BIBLIOGRAFIA:

- E. Babbie, *Badania społeczne w praktyce*, Warszawa 2003
- K. Siekierski, *Mit próby reprezentatywnej*, Marketing w Praktyce nr 1, 2002; źródło: www.pentor.pl (23.11.2007)
- D. Nachmias, Ch. Frankfurt - Nachmias, *Metody badawcze w naukach społecznych*, Poznań 2001